2025/208

2025 1 31

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/208

2025 m. sausio 30 d.

remti projektą dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2016 m. birželio mėn. paskelbtoje Visuotinėje Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje „Bendra vizija, bendri veiksmai: stipresnė Europa“ patvirtinama Sąjungos parama daugiašalių nusiginklavimo, ginklų neplatinimo ir ginklų kontrolės sutarčių ir režimų visuotiniam taikymui, visapusiškam įgyvendinimui ir vykdymo užtikrinimui;

(2) 2018 m. lapkričio 19 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“. Toje strategijoje, *inter alia*, teigiama, kad Sąjunga toliau skatins atsakingą ir veiksmingą ginklų eksporto kontrolę ir rems Sutarties dėl prekybos ginklais (toliau – SPG) visuotinį taikymą ir įgyvendinimą;

(3) Tarybos bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP [1] nustatyti aštuoni kriterijai, pagal kuriuos turi būti vertinamos paraiškos dėl įprastinių ginklų eksporto. Prie tos bendrosios pozicijos yra prisiderinusios kelios trečiosios valstybės;

(4) Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nurodyta, jog valstybės narės turi dėti visas pastangas, kad paskatintų karines technologijas arba įrangą eksportuojančias kitas valstybes taikyti toje bendrojoje pozicijoje nustatytus kriterijus;

(5) Sąjungos veikla, skirta veiksmingai ir skaidriai ginklų eksporto kontrolei skatinti, nuo 2008 m. plėtojama pagal Tarybos bendruosius veiksmus 2008/230/BUSP [2] ir Tarybos sprendimus 2009/1012/BUSP [3], 2012/711/BUSP [4], (BUSP) 2015/2309 [5], (BUSP) 2018/101 [6], (BUSP)2020/1464 [7] ir (BUSP) 2023/2539 [8]. Vykdyta veikla visų pirma buvo remiamas tolesnis regioninis bendradarbiavimas ir didesnis skaidrumas bei didesnė atsakomybė pagal Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP principus ir joje nustatytus rizikos vertinimo kriterijus. Ši veikla buvo skirta rytinėms ir pietinėms Sąjungos kaimyninėms trečiosioms valstybėms, trečiosioms valstybėms Vidurinėje Azijoje ir Mongolijai;

(6) keletui Sąjungos šalių kandidačių buvo suteikta parama pagal Sąjungos veiklą, kuria skatinama veiksminga ir skaidri ginklų eksporto kontrolė. Tokia tolesne veikla turėtų būti siekiama remti jų stojimo į ES siekius ir – prieš įstojimą – jų partnerystę su Sąjunga ir jos valstybėmis narėmis ginklų eksporto kontrolės srityje;

---

[1] 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

[2] 2008 m. kovo 17 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/230/BUSP dėl paramos ES veiklai, kuria siekiama trečiosiose šalyse skatinti ginklų eksporto kontrolę ir ES elgesio kodekse ginklų eksporto srityje nustatytų principų bei kriterijų laikymąsi (OL L 75, 2008 3 18, p. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/230/oj).

[3] 2009 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimas 2009/1012/BUSP dėl paramos ES veiklai, kuria siekiama trečiosiose šalyse skatinti ginklų eksporto kontrolę ir Tarybos bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatytų principų bei kriterijų laikymąsi (OL L 348, 2009 12 29, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/230/oj).

[4] 2012 m. lapkričio 19 d. Tarybos sprendimas 2012/711/BUSP dėl Sąjungos veiklos, kuria siekiama trečiosiose šalyse skatinti ginklų eksporto kontrolę ir Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatytų principų bei kriterijų laikymąsi, rėmimo (OL L 321, 2012 11 20, p. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2009/1012/oj).

[5] 2015 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/2309 dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo (OL L 326, 2015 12 11, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/711/oj).

[6] 2018 m. sausio 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/101 dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo (OL L 17, 2018 1 23, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/101/oj).

[7] 2020 m. spalio 12 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/1464 dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo (OL L 335, 2020 10 13, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1464/oj).

[8] 2023 m. lapkričio 13 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2023/2539 remti projektą dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo (OL L, 2023/2539, 2023 11 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2539/oj).

(7) Sutartimi dėl prekybos ginklais (SPG) siekiama didinti skaidrumą ir atsakomybę ginklų prekybos srityje. Sąjunga remia veiksmingą SPG įgyvendinimą ir visuotinį taikymą vykdydama tikslines programas, patvirtintas Tarybos sprendimais 2013/768/BUSP ([9]), (BUSP) 2017/915 ([10]) ir (BUSP) 2021/2309 ([11]). Pagal tas programas tam tikroms trečiosioms valstybėms jų prašymu padedama stiprinti jų ginklų perdavimo kontrolės sistemas laikantis SPG reikalavimų;

(8) todėl siekiant remti veiksmingą SPG įgyvendinimą ir visuotinį taikymą svarbu užtikrinti šiame sprendime ir pagal Sąjungos programas numatytos informavimo bei paramos veiklos papildomumą. Tuo tikslu Sąjungos informavimo veiklą ginklų eksporto kontrolės srityje įgyvendinančios agentūros ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų dalyvauti koordinavimo mechanizme, kuris reguliariai keistųsi informacija. Tas koordinavimo mechanizmas, kai aktualu, apims ekspertų iš kitų valstybių narių dalyvavimą;

(9) pastaraisiais metais Sąjunga taip pat teikė paramą, kad būtų pagerinta dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolė trečiosiose valstybėse. Turėtų būti užtikrintas veiksmingas veiklos šiuo sprendimu numatyto projekto ir veiklos, susijusios su tokio eksporto kontrole, koordinavimas;

(10) techninį sprendimų 2009/1012/BUSP, 2012/711/BUSP, (BUSP) 2015/2309, (BUSP) 2018/101, (BUSP) 2020/1464 ir (BUSP) 2023/2539 įgyvendinimą Taryba patikėjo Vokietijos federalinei ekonomikos reikalų ir eksporto kontrolės tarnybai (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* (toliau – BAFA)). BAFA taip pat yra įgyvendinimo agentūra, atsakinga už projektus, kuriais remiamas veiksmingas SPG įgyvendinimas pagal sprendimus 2013/768/BUSP, (BUSP) 2017/915 ir (BUSP) 2021/2309. Nuo 2005 m. BAFA dalyvauja įgyvendinant tam tikrus Sąjungos bendradarbiavimo projektus dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės srityje. BAFA yra Vokietijos kompetentinga eksporto kontrolės institucija; ji ne tik dalijasi savo pagrindine kompetencija su kitų valstybių kompetentingomis institucijomis, bet ir yra suformavusi didelę informavimo veiklos srities žinių ir ekspertinių žinių bazę;

(11) šiuo sprendimu remiama veikla padeda siekti Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. darnaus vystymosi tikslo Nr. 16,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama įgyvendinti ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ ir Tarybos bendrąją poziciją 2008/944/BUSP, Sąjunga toliau remia projektą dėl veiksmingos ginklų eksporto kontrolės skatinimo.

2. 1 dalyje nurodyto projekto tikslas yra:

a) padidinti atsakomybę bei skaidrumą tarptautinės prekybos įprastiniais ginklais srityje;

b) sumažinti ginklų nukreipimo leidimo neturintiems naudotojams riziką.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nustatyti tikslai turi būti pasiekti perduodant ekspertines žinias siekiant remti suderinimą su Sąjungos ir jos valstybių narių teisiniais ir veiklos standartais, laikantis Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, ypač daug dėmesio skiriant ES šalims kandidatėms.

3. Projekto veikla įgyvendinama tokiu būdu, kad papildytų Sąjungos paramos projektus įprastinių ginklų ir dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės srityje ir, jei tikslinga, kitų paramos teikėjų paramos projektus eksporto kontrolės srityje ir užtikrintų sinergiją su minėtais projektais.

([9]) 2013 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimas 2013/768/BUSP dėl ES veiklos pagal Europos saugumo strategiją remiant Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimą (OL L 341, 2013 12 18, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/768/oj).

([10]) 2017 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/915 dėl Sąjungos informavimo veiklos remiant Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimą (OL L 139, 2017 5 30, p. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/915/oj).

([11]) 2021 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/2309 dėl Sąjungos informavimo veiklos remiant Sutarties dėl prekybos ginklais įgyvendinimą (OL L 461, 2021 12 27, p. 78, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2309/oj).

4. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).

2. 1 straipsnyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą vykdo Vokietijos federalinė ekonomikos reikalų ir eksporto kontrolės tarnyba (*Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle* (toliau – BAFA)).

3. Atlikdama savo užduotis BAFA yra atskaitinga vyriausiajam įgaliotiniui. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis su BAFA sudaro reikiamus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytam Sąjungos finansuojamam projektui įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 2 100 000,00 EUR.

2. Išlaidos, finansuojamos iš 1 dalyje nurodytos orientacinės sumos, tvarkomos laikantis Sąjungos biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 2 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji sudaro reikiamą susitarimą su BAFA. Tame susitarime numatoma, kad BAFA turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.

4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija siekia kuo greičiau sudaryti 3 dalyje nurodytą susitarimą. Ji praneša Tarybai apie visus sunkumus, su kuriais susiduriama tame procese, ir apie susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis teikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitas, grindžiamas BAFA rengiamomis pusmečio ataskaitomis.

2. Komisija teikia ataskaitas, susijusias su 1 straipsnyje nurodyto projekto finansiniais aspektais.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jis nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei per tą laikotarpį toks susitarimas nebuvo sudarytas.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 30 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SZŁAPKA

PRIEDAS

PROJEKTAS DĖL VEIKSMINGOS GINKLŲ EKSPORTO KONTROLĖS SKATINIMO

1. Bendra informacija, tikslas ir uždaviniai

Šio sprendimo tikslas – skatinti atskaitomybę ir atsakingumą teisėtos prekybos ginklais srityje, laikantis Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, taip prisidedant prie taikos, saugumo ir stabilumo kaimyninėse Sąjungos valstybėse. Šio sprendimo uždaviniai yra padidinti atsakomybę ir skaidrumą tarptautinės prekybos įprastiniais ginklais srityje ir sumažinti ginklų nukreipimo leidimo neturintiems naudotojams riziką, tuo tikslu perduodant ekspertines žinias, kuriomis remiamas prisiderinimas prie ES ir valstybių narių teisinių ir veiklos standartų, ypatingą dėmesį skiriant ES šalims kandidatėms ir ES kaimynystei.

Šiais veiksmais turėtų būti siekiama didesnio nacionalinių ginklų eksporto sistemų tikslinėse šalyse veiksmingumo pasitelkiant teisinius, institucinius ir kitus atitinkamus patobulinimus bei pakeitimus ir tų sistemų suderinimą su Bendrąja pozicija 2008/944/BUSP, kad būtų remiamas trečiųjų valstybių prisiderinimas prie ES ginklų eksporto kontrolės standartų (*acquis*) ir geriausios jų įgyvendinimo praktikos, įskaitant, kai tinkama, SPG įgyvendinimo praktiką. ES šalių kandidačių atveju šiais veiksmais bus remiami jų narystės ES siekiai, tai pat, iki įstojimo, jų partnerystė su ES ir jos valstybėmis narėmis ginklų eksporto kontrolės srityje.

Kartu su tais rezultatais turėtų būti siekiama papildomumo ir sinergijos su Sąjungos paramos projektais, šiuo metu vykdomais remiant SPG įgyvendinimą ir projektais dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės srityje. Į šio sprendimo taikymo sritį patenkančios paramos gavėjos neturėtų sutapti su paramos pagal ES informavimo apie SPG projektą (Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/2309 ir vėlesnis sprendimas) gavėjomis, išskyrus atvejus, kuriems yra pritarusi COARM darbo grupė.

Siekdama įgyvendinti pirmiau nurodytus uždavinius, Sąjunga turėtų toliau skatinti laikytis standartų, nustatytų Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP, remdamasi pasiekimais įgyvendinant Bendruosius veiksmus 2008/230/BUSP ir Tarybos sprendimus 2009/1012/BUSP, 2012/711/BUSP, (BUSP) 2015/2309, (BUSP) 2018/101, (BUSP) 2020/1464 bei (BUSP) 2023/2539, taip pat Sutartį dėl prekybos ginklais. Tuo tikslu trečiosioms valstybėms paramos gavėjoms turėtų būti teikiama parama atitinkamų teisėkūros, administracinių ir institucinių priemonių, kuriomis remiama veiksminga įprastinių ginklų perdavimo kontrolės sistema, rengimui, atnaujinimui ir įgyvendinimui, kai tinkama.

Parama taip pat turėtų būti teikiama licencijas išduodančių ir vykdymą užtikrinančių pareigūnų, atsakingų už ginklų perdavimo kontrolės įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, mokymui ir nacionalinėms bei regioninėms priemonėms, kuriomis skatinamas skaidrumas ir tinkamas įprastinių ginklų eksporto tikrinimas. Be to, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ginklų perdavimo kontrolės teisės aktų ir taisyklių, turėtų būti skatinamas ryšių su privačiuoju sektoriumi (įskaitant pramonę, mokslinių tyrimų institutus ir akademinę bendruomenę) palaikymas, daugiausia dėmesio skiriant visų pirma vidaus atitikties užtikrinimo programoms (VAP).

Atsižvelgiant į tai, kad COARM projekto valstybės partnerės jų techninės paramos poreikių atžvilgiu yra skirtinguose etapuose, rengiant informavimo veiklą projekte bus taikomas diferencijuotas požiūris atsižvelgiant į specifinį bendradarbiavimo su kiekviena šalimi partnere pobūdį.

Kalbant apie ES šalių kandidačių statusą turinčias šalis partneres, vykdant projektą joms bus siūlomas pritaikytas informavimo veiklos metodas, kurį taikant daugiau dėmesio bus skiriama institucinės atminties kūrimui ir savarankiškumui, be kita ko, kai tikslinga, teikiant didesnę paramą suderinimui su ginklų eksporto kontrolės srities ES *acquis*.

2. Įgyvendinančiosios agentūros parinkimas

Įgyvendinti šį sprendimą pavedama BAFA. Kai tikslinga, BAFA palaikys partnerystę su valstybių narių eksporto kontrolės agentūromis, atitinkamomis regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, idėjų institutais, mokslinių tyrimų institutais ir NVO.

BAFA turi daugiausia paramos eksporto kontrolei teikimo ir informavimo veiklos patirties. Šią patirtį ji yra sukaupusi visose atitinkamose strateginės eksporto kontrolės, susijusios su ChBRB pobūdžio dvejopo naudojimo prekėmis ir karinėmis prekėmis, srityse. Vykdydama tokias programas ir veiklą BAFA įgijo nuodugnių žinių apie į šį Tarybos sprendimą įtrauktų daugelio valstybių eksporto kontrolės sistemas.

Paramos ginklų eksporto kontrolei teikimo ir informavimo veiklos srityje BAFA sėkmingai baigė įgyvendinti Tarybos sprendimus 2009/1012/BUSP, 2012/711/BUSP, (BUSP) 2015/2309, (BUSP) 2018/101, (BUSP) 2020/1464 ir (BUSP) 2023/2539. BAFA taip pat yra atsakinga už Tarybos sprendimais 2013/768/BUSP, (BUSP) 2017/915 ir (BUSP) 2021/2309 nustatytos paramos SPG įgyvendinimui programos ir įvairių ES P2P projektų dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės srityje techninį įgyvendinimą, o dalis juose dalyvaujančių šalių partnerių yra tos pačios, kaip ir pagal šį Tarybos sprendimą.

Todėl BAFA yra unikali tuo, kad gali nustatyti valstybių, kurios naudosis šiuo sprendimu numatyta veikla, eksporto kontrolės sistemų stipriąsias ir silpnąsias vietas. Be to, ji yra pajėgiausia sudaryti palankesnes sąlygas sinergijoms tarp įvairių ginklų eksporto kontrolės rėmimo ir informacinės veiklos programų ir išvengti veiklos dubliavimo. Tai ypač aktualu valstybėms paramos gavėjoms, kurios yra gavusios paramą pagal ankstesnes Sąjungos bendradarbiavimo programas vietiniams pajėgumams stiprinti, kiek tai susiję su nacionalinės prekybos ginklais kontrolės sistemos taikymu ir atnaujinimu laikantis tarptautinių standartų ir atsižvelgiant į pastarojo meto pokyčius.

3. Koordinavimas su kitais Sąjungos paramos projektais eksporto kontrolės srityje

Remiantis ankstesnės Europos Sąjungos informavimo veiklos tiek dvejopo naudojimo prekių, tiek įprastinių ginklų eksporto kontrolės srityje patirtimi, turėtų būti siekiama sinergijos ir papildomumo. Kai tikslinga, sinergijos gali būti siekiama kartu su kita veikla, finansuojama iš BUSP biudžeto, arba kita veikla, susijusia su dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrole, finansuojama ne iš BUSP biudžeto, o naudojant kitas Sąjungos finansines priemones. Tai turėtų būti daroma visapusiškai laikantis teisinių ir finansinių apribojimų, nustatytų atitinkamų Sąjungos finansinių priemonių naudojimui.

4. Koordinavimas su kitų paramos teikėjų paramos projektais eksporto kontrolės srityje

Kai tikslinga, taip pat turėtų būti siekiama sinergijos ir papildomumo su kitų paramos teikėjų paramos projektais eksporto kontrolės informavimo veiklos srityje. Kai taikytina ir tinkama, taip pat atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, turėtų būti vykdomas koordinavimas su kitais paramos teikėjais, kad būtų kuo geriau pasinaudota sinergijomis bei ištekliais ir išvengta dubliavimosi.

5. Valstybių paramos gavėjų traktavimas

Projekto uždaviniai bus įgyvendinami teikiant techninę paramą tam tikroms valstybėms paramos gavėjoms, pareiškusioms norą plėtoti savo ginklų eksporto kontrolės standartus ir praktiką. Paramos veikla, kuri bus vykdoma, ir bendradarbiavimo, kuris bus siūlomas, aprėptimi bus atsižvelgiama į atskirų valstybių paramos gavėjų statusą, visų pirma:

— jų kandidatūrų dėl stojimo į Sąjungą statusą ir į tai, ar valstybės paramos gavėjos yra oficialios, ar potencialios kandidatės,

— jų galimą narystę tarptautiniuose eksporto kontrolės režimuose, susijusiuose su įprastinių ginklų ir dvejopo naudojimo prekių ir technologijų perdavimu, arba prašymą dėl tokios narystės,

— jų, kaip gamintojų, importuotojų ar prekybos platformų, pajėgumą, susijusį su prekyba įprastine karine įranga ir technologijomis,

— esamos nacionalinės eksporto kontrolės sistemos brandą, ypač atsižvelgiant į pažangą, padarytą gavus paramą pagal Sąjungos finansuojamas ankstesnes ginklų eksporto kontrolės srities bendradarbiavimo programas, ir

— jų poziciją SPG atžvilgiu.

Bendradarbiavimas su ES šalimis kandidatėmis toliau turėtų būti plėtojamas laikantis toliau aprašyto diferencijuoto požiūrio ir priemonių rinkinio. Bendradarbiaujant su jomis daugiausia dėmesio bus skiriama paramai jų visapusiškam prisiderinimui prie ginklų eksporto kontrolės srities *acquis* ir Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, siekiant remti jų stojimo į ES procesą, su sąlyga, kad pažanga bus vertinama. Tai apima siekį, kad valstybės paramos gavėjos įgytų gebėjimų kurti institucinę atmintį ir užsitikrinti savarankiškumą; šių paramos gavėjų, kaip žinių ir patirties skleidėjų ir teikėjų savo atitinkamuose regionuose, kai tinkama ir taikytina, taip pat kituose regionuose, vaidmens stiprinimą, kartu toliau remiant keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą su ES ekspertais ir valstybėmis, kurios yra pasiekusios panašų brandos lygį (taip pat ir dalyvaudamos kituose eksporto kontrolės projektuose).

Todėl šios valstybės partnerės turėtų toliau dalyvauti regioniniuose renginiuose savo geografiniame regione, taip pat vertinimo renginiuose. Tuo pat metu joms bus skirta tam tikra speciali veikla, į kurią, kai tinkama, taip pat bus įtrauktas mentorystės komponentas.

6. Valstybės paramos gavėjos

Į šio sprendimo taikymo sritį patenkančios paramos gavėjos neturėtų sutapti su paramos pagal ES informavimo apie SPG projektą (Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/2309 ir vėlesnis sprendimas) gavėjomis, nebent tam yra pritarusi COARM darbo grupė.

Valstybės paramos gavėjos pagal šį sprendimą yra:

a) Pietryčių Europos valstybės (Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Šiaurės Makedonijos Respublika, Juodkalnija, Serbija ir Kosovas (*));

b) Rytų Europos ir Kaukazo valstybės, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika (Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija (**), Sakartvelas, Moldovos Respublika);

c) Šiaurės Afrikos, Vidužemio jūros regiono ir pietinės kaimyninės valstybės, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika (Alžyras, Egiptas, Marokas, Tunisas, Jordanija ir Libanas);

d) Vidurinės Azijos valstybės (Kazachstanas, Tadžikistanas, Uzbekistanas, Kirgizija, Turkmėnistanas ir Mongolija);

e) Ukraina.

6.1. Iš pirmiau nurodytų šalių valstybės paramos gavėjos, kurios šiuo metu yra ES šalys kandidatės, yra:

Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Sakartvelas, Šiaurės Makedonijos Respublika, Moldovos Respublika, Juodkalnija, Serbija ir Ukraina.

Vykdant projektą šiai grupei bus skirta specialiai parengta veikla, kaip aprašyta 7.2 skirsnyje.

6.2. Valstybių paramos gavėjų sąrašo keitimas

Išimtiniais atvejais COARM darbo grupė, pasikonsultavusi su įgyvendinančiąja agentūra, gali nuspręsti papildyti valstybių paramos gavėjų sąrašą. Apie pakeitimus BAFA ir Sąjunga viena kitai turėtų pranešti oficialiai per darbo grupės pirmininką.

7. Veiklos aprašymai

7.1. Veikla, skirta valstybėms, kurioms reikalinga speciali techninė parama

7.1.1. Individuali ir nuotolinė parama

Projektas bus vykdomas rengiant praktinius seminarus, kuriais atskiroms valstybėms paramos gavėjoms jų prašymu bus teikiama parama tose srityse, dėl kurių esama konkrečių nacionalinio intereso susirūpinimą keliančių klausimų. Praktiniuose seminaruose dalyvaus valstybių paramos gavėjų valstybės pareigūnai, įskaitant vyriausybių, licencijavimo ir vykdymo užtikrinimo pareigūnus. Atsižvelgiant į konkrečius poreikius ir valstybių paramos gavėjų bei valstybių narių ekspertų prieinamumą, renginiai paprastai truks dvi dienas. Prireikus veikla taip pat gali būti organizuojama internetu.

Individualios paramos praktiniai seminarai daugiausia bus rengiami valstybių paramos gavėjų prašymu. Jie bus skirti konkrečiam valstybės paramos gavėjos iškeltam su ginklų eksporto kontrole susijusiam klausimui apsvarstyti. Šiuose praktiniuose seminaruose, be kitų klausimų, gali būti nagrinėjamos tikslinės nacionalinės gebėjimų stiprinimo priemonės, pramonės (įskaitant mokslinių tyrimų institutus ir akademinę bendruomenę) informavimo klausimai ir nacionalinės mokymo strategijos ginklų eksporto kontrolės srityje.

Be to, individuali parama, kai tinkama ir derama, bus teikiama nuotolinės paramos būdu (be kita ko, bus atliekamos teisinės peržiūros, konsultuojama dėl konkrečių atvejų, įskaitant paramą techniniam konkrečios prekės kategorijos nustatymui ir t. t.).

(*) *Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.*

(**) *Baltarusijos dalyvavimas tebėra sustabdytas.*

Ekspertinių žinių suteiks valstybių narių nacionalinių administracijų ekspertai (įskaitant buvusius pareigūnus), prie Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP prisijungusių valstybių atstovai, taip pat privačiojo sektoriaus atstovai. ES šalių kandidačių statusą turinčių valstybių paramos gavėjų atstovai, kurie buvo specialiai apmokyti pagal Sprendimus (BUSP) 2020/1464, (BUSP) 2023/2539 ar dabartinį Sprendimą (BUSP), galės veikti kaip regioniniai ekspertai ir, kai tinkama, teikti savo konkrečias ekspertines žinias kitoms šiame projekte dalyvaujančioms valstybėms paramos gavėjoms.

7.1.2. Daugiašalė veikla ir keitimasis žiniomis

Projekto metu bus vykdoma daugiašalė veikla, kurioje dalyvaus ne mažiau kaip dvi valstybės paramos gavėjos, kurioms aktualus tam tikras bendro intereso klausimas, siekiant, kad jos pasikeistų žiniomis, patirtimi ir nacionaliniais požiūriais šiuo konkrečiu klausimu. Ši veikla gali būti organizuojama vienoje iš valstybių paramos gavėjų, kurioms taikomas šis sprendimas, valstybėje narėje arba internetu.

7.2. ES šalims kandidatėms skirta veikla

7.2.1. Instruktorių mokymas

Projektas bus vykdomas surengiant iki dviejų instruktorių mokymų, kuriais bus suteikta papildoma parama savo nacionalinių pajėgumų stiprinimo srityje, remiantis BAFA nuolat taikomu instruktorių mokymo metodu. Šio mokymo kurso metu ugdomi įgūdžiai apims, be kita ko, didaktikos, žinių perdavimo įgūdžius ir specialius įgūdžius mokyti institucinės atminties kūrimo. Įgyvendinant šiame sprendime aprašytą veiklą, mokymus baigusių instruktorių darbas turėtų būti toliau populiarinamas ir jie skatinami dalyvauti veikloje kaip žinių ir ekspertinių žinių skleidėjai ar teikėjai nacionaliniu, regioniniu, tarpregioniniu ir tarptautiniu lygmeniu. Tokiu būdu šioms valstybėms paramos gavėjoms taip pat bus padedama atsisakyti individualios paramos ir pradėti savarankiškiau įgyvendinti strateginę prekybos kontrolę nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis. Prireikus ir atsižvelgiant į poreikius, kai tikslinga, dalyvauti viename arba abiejuose kursuose gali būti pasiūlyta papildomoms 6.1 punkte nenurodytoms projekto valstybėms paramos gavėjoms.

7.2.2. Tarpusavio vizitai

Pagal projektą bus remiamas tarpusavio vizitų, kuriuose dalyvautų bent dvi valstybės paramos gavėjos, kurios yra ES šalys kandidatės arba yra dalyvavusios bent viename instruktorių mokymo kurse, organizavimas. Ši veikla turėtų būti parengta taip, kad dalyviai galėtų panaudoti instruktorių mokymo kursų metu įgytus įgūdžius ir jiems būtų suteikta galimybė dalytis savo šalių patirtimi ir informacija apie pažangą ginklų eksporto kontrolės gebėjimų stiprinimo srityje tiek tarpusavyje, tiek su kitomis šalimis partnerėmis. Vizito turinį parengs priimančiosios šalys partnerės, o įgyvendinančioji agentūra teiks grįžtamąją informaciją ir visų pirma logistinę paramą.

7.2.3. Institucinių gebėjimų stiprinimo priemonės

Pagal projektą taip pat bus padedama valstybėms paramos gavėjoms, kurios yra dalyvavusios bent viename instruktorių mokymo kurse, pačioms organizuoti ir įgyvendinti nacionalinę mokymo ir informavimo veiklą. Tai, be kitų priemonių, gali apimti pramonės ar akademinės bendruomenės informavimą ir licencijavimo ar muitinės pareigūnų mokymą. Mokymo ir veiklos turinį rengs pačios valstybės paramos gavėjos, o mentorystės komponentus ir, kai tinkama, papildomas ekspertines žinias teiks įgyvendinančioji agentūra, kaip nurodyta 7.1.1 punkte.

7.2.4. Nacionalinė ir daugiašalė veikla

Projektas apims nacionalinę ir daugiašalę veiklą, kurios forma ir teiktinos ekspertinės žinios bus kaip nurodyta 7.1.1 punkte, tačiau šiuo atveju ja bus konkrečiai siekiama remti glaudesnį suderinimą su ES *acquis* ginklų eksporto kontrolės srityje ES šalyse kandidatėse.

7.2.5. Bendros konferencijos

Pagal šį projektą bus remiamos bendros konferencijos, skirtos visoms ES šalims kandidatėms. Šios konferencijos suteiks forumą aukšto lygio diskusijoms, keitimuisi informacija ir mokymo galimybėms. Ekspertinių žinių suteiks valstybių narių nacionalinių administracijų ekspertai (įskaitant buvusius pareigūnus), prie Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP prisijungusių valstybių atstovai, taip pat privačiojo sektoriaus atstovai.

Jei bus manoma, kad tai tikslinga, gali būti pakviestos dalyvauti papildomos valstybės paramos gavėjos, nenurodytos 6.1 punkte.

7.3. Visoms šalims partnerėms skirta veikla

7.3.1 Regioniniai seminarai

Projektas taip pat apims dviejų dienų trukmės regioninius / tarpregioninius seminarus, kuriuose bus mokoma teorijos bei praktikos ir suteikta galimybė palaikyti dialogą ir keistis informacija, siekiant, be kita ko, suvienyti regioninius požiūrius atitinkamose įprastinių ginklų eksporto kontrolės srityse.

Seminaruose dalyvaus atitinkamų valstybių paramos gavėjų vyriausybių pareigūnai. Kai tikslinga, dalyvauti taip pat gali būti kviečiami nacionalinių parlamentų, pramonės ir pilietinės visuomenės atstovai. Mokymo ekspertines žinias teiks ekspertai, kaip nurodyta 7.1.1 punkte.

Seminarai gali būti rengiami valstybėje paramos gavėjoje arba kitoje valstybėje ir gali būti organizuojami atitinkamai kaip renginiai, kuriuose dalyvaujama fiziškai, internetu arba kaip hibridiniai renginiai (kuriuose vienu metu galima dalyvauti ir fiziškai, ir internetu).

7.3.2 Baigiamasis vertinimo renginys

Siekiant įvertinti ir peržiūrėti pagal šį sprendimą vykdomos veiklos poveikį, internetu arba naudojant hibridinį formatą bus surengtas baigiamasis vertinimo renginys. Baigiamajame vertinimo renginyje dalyvaus visos valstybės paramos gavėjos. Jei įmanoma, renginys bus rengiamas tuo metu, kai Briuselyje vyks COARM darbo grupės posėdis, kad valstybių narių atstovai turėtų plačias galimybes fiziškai dalyvauti.

8. Projekto rezultatai ir įgyvendinimo rodikliai

Vertinant projekto rezultatus bus atsižvelgiama į:

8.1. Individualus valstybių paramos gavėjų vertinimas

Pradedant 2026 m. vasario mėn. BAFA kasmet pateiks Europos išorės veiksmų tarnybai ir Komisijai atnaujintas įgyvendinimo pažangos ataskaitas dėl kiekvienos valstybės paramos gavėjos. Ataskaitose bus apibendrinta šio sprendimo galiojimo laikotarpiu kiekvienoje valstybėje paramos gavėjoje vykdyta veikla ir įvertinti bei apibūdinti valstybės paramos gavėjos gebėjimai ginklų perdavimo kontrolės srityje, remiantis BAFA turima informacija, įskaitant atitinkamai 8.2 skirsnyje nurodytą informaciją.

8.2. Poveikio vertinimas ir į ataskaitas įtrauktina informacija

Šiuo sprendimu numatytų veiksmų kontekste vykdytos veiklos poveikis turėtų būti įvertintas šiuos veiksmus įgyvendinus, ne vėliau kaip per 6 mėnesius po sprendimo galiojimo pabaigos. Poveikio vertinimą atliks BAFA, bendradarbiaudama su Europos išorės veiksmų tarnyba, įskaitant, kai tinkama, Sąjungos delegacijas valstybėse paramos gavėjose, taip pat su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Tuo tikslu, taip pat siekiant įvertinti pažangą, į 8.1 skirsnyje nurodytas ataskaitas turėtų būti įtraukta ši informacija:

— eksporto kontrolės sistemos ir teisės aktų, skirtų į ES bendrąjį karinės įrangos sąrašą įtrauktų technologijų ir įrangos eksportui kontroliuoti, buvimas ir veikimas;

— gebėjimas kiekvienu konkrečiu atveju vertinti eksporto licencijų paraiškas pagal Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatytus kriterijus;

— kontrolės aprėptis (įskaitant eksportą, tarpininkavimo veiklą, tranzitą ir perkrovimą, nematerialųjį programinės įrangos ir technologijų perdavimą);

— keitimasis informacija (apie eksporto licencijas ir atsisakymus išduoti licenciją) su kitomis valstybėmis;

— galutinės paskirties vietos / galutinio naudotojo liudijimo patikrinimas vertinant paraiškas;

— metinės ataskaitos dėl karinių technologijų ir įrangos eksporto paskelbimas ir kitų ataskaitų teikimas (pvz., JT registras, metinių ataskaitų teikimas pagal SPG, Vasenaro susitarimas ir ataskaitos nacionaliniams parlamentams);

— informacija apie vykdymo užtikrinimo atvejus, jei turima;

— tai, ar valstybė paramos gavėja ketina prisijungti ar yra oficialiai prisijungusi prie Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP.

9. Sąjungos matomumas

BAFA imsis visų atitinkamų priemonių siekdama paviešinti tai, kad veiksmus finansuoja Sąjunga. Tokios priemonės bus įgyvendintos pagal Europos Komisijos paskelbtą Komunikacijos apie ES išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovą. Taigi, BAFA užtikrins Sąjungos įnašo matomumą naudodama atitinkamus įvaizdžio ženklus ir šį įnašą viešindama, pabrėždama Sąjungos vaidmenį ir didindama informuotumą apie šio sprendimo priėmimo priežastis, taip pat apie Sąjungos paramą šiam sprendimui ir tos paramos rezultatus. Projekto metu sukurta medžiaga bus pastebimai pažymėta Sąjungos vėliava laikantis atitinkamų Sąjungos gairių ir logotipu „EU P2P export control programme“. Sąjungos delegacijos turėtų dalyvauti renginiuose trečiosiose valstybėse, kad paskatintų tolesnę politinę veiklą ir matomumą.

Atsižvelgiant į tai, kad planuojama veikla yra labai skirtingos apimties ir pobūdžio, atsižvelgiant į prieinamumą ir tinkamumą, gali būti naudojamos įvairios propagavimo priemonės, įskaitant tradicinę žiniasklaidą, interneto svetaines, socialinius tinklus, informacinę ir reklaminę medžiagą (įskaitant atitinkamai infografikus, informacinius lapelius, naujienlaiškius, pranešimus spaudai ir kt.). Projekto metu įgytiems leidiniams ir užsakytiems viešiems renginiams bus naudojami atitinkami įvaizdžio ženklai.

10. Trukmė

Numatoma visa projekto trukmė bus 36 mėnesiai.